

Suomen Kuvalehti

Ilmestyy joka lauantai

ROJALANDER

N:o 21 - 1918

Toukok. 25 p:nä

Hinta 1 mk.

Suomen sotaväen ylipäällikkö,
ratsuväenkenraali C. G. Mannerheim.

Hyviä kirjoja.

Volter Kilpi: Kansallista itsetutkistelua. 4: 25, sid. 5: 75.
Allan Saratie: Hyvää suomea. Oikeakielisysohjeita.
 Sid. 3: 75.
J. B. Bury: Ajatuksen vapauden historia. 4: 75, sid. 7: 75.
Frode Sadolin: Hermojen terveys. Elämänohjeita. 1: 75.
Johan Bojer: Suuri nälkä. Valtaava, mieltä kohottava
nykyajan romaani. 5: 75, sid. 8: 50.

Suett Marden: Luja luonne on suuri voima. Toinen
painos. 1: 50.
Suett Marden: Pyri eteenpäin, menestys varma. Kol-
mas painos. 3: —, sid. 6: —.
Emile Faguet: Epäpätevyyden palvelus. — Mielen-
kiintoisia lisiä „kansanvallaan“ psykologiaan. Ilmes-
tty suomeksi näinä päivinä.

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä.

Povari ja neito.

— Tule, tyttöseni, katson kortista koh-taloasi.

— En tarvitse kohtalon ennustajaa, sillä kaunis ja valkea iho takaavat tulevaisuuteni. Käytän näet aina Helioksen Illodinsaippuaa.

PANKKIIRILIIKE SUOMALAINEN VA- LUUTTAKONTTORI

KASARMINK. 46. HELSINKI. PUH. 7074, 6297.

Sähköos.: FINVALUT.
Omist.: YRJÖ SAARNIO.

ostaa ja myy

Saksan markkoja Kruunuja ja Ruplia

Välittää maa- ja kaupunkitalojen ostoa ja myyntiä. Agentuuriosasto.

KUIN
ULLRICH
ANDERZEN JA K:nin
KIILLOITUS PULVERI
SAMPO.

myytävänä kaikkialla!

Minä käytän aino-astaan

Laboratorin käsisaippuaa.

A.-B. O.-Y.
LABORATOR

Helsinki - Puhelin 36 03.

Tupakkatehdas FENNIA

Helsingissä

suosittelee hyväksi tunnettuja teoksiaan.

HUOM.! Kultamitali Parisin ja Brysselin näyttelyissä v. 1907.

Trustivapaita.

ANTIKVAARINEN KIRJAKAUPPA

H. HEISKANEN

HELSINKI,
ANTINKATU 15
PUH. 108 52.

Ostaa ja myy

kaikenlaista käytettyä kirjallisuutta ja taideteoksia.

Elin A. Helenius

Kestäviä!

Silkki-alushameita

suuri valikoima.

Mikonkatu 7. Puhelin 77 35.

Vuoden pääluettelo

SOITTIMISTA on ilmestynyt ja lähetetään vapaasti soitonharrastajille.

Kirjoittakaa nimi ja osoite tähän:

Ilhettäkää sitten ilmoitus avoimessa kirjakuoreessa 5 p:n merkillä leimattuna meille.

Helsingin Uusi Musiikkikauppa
Helsinki **K. G. FAZER** Aleksan-
terink. 38

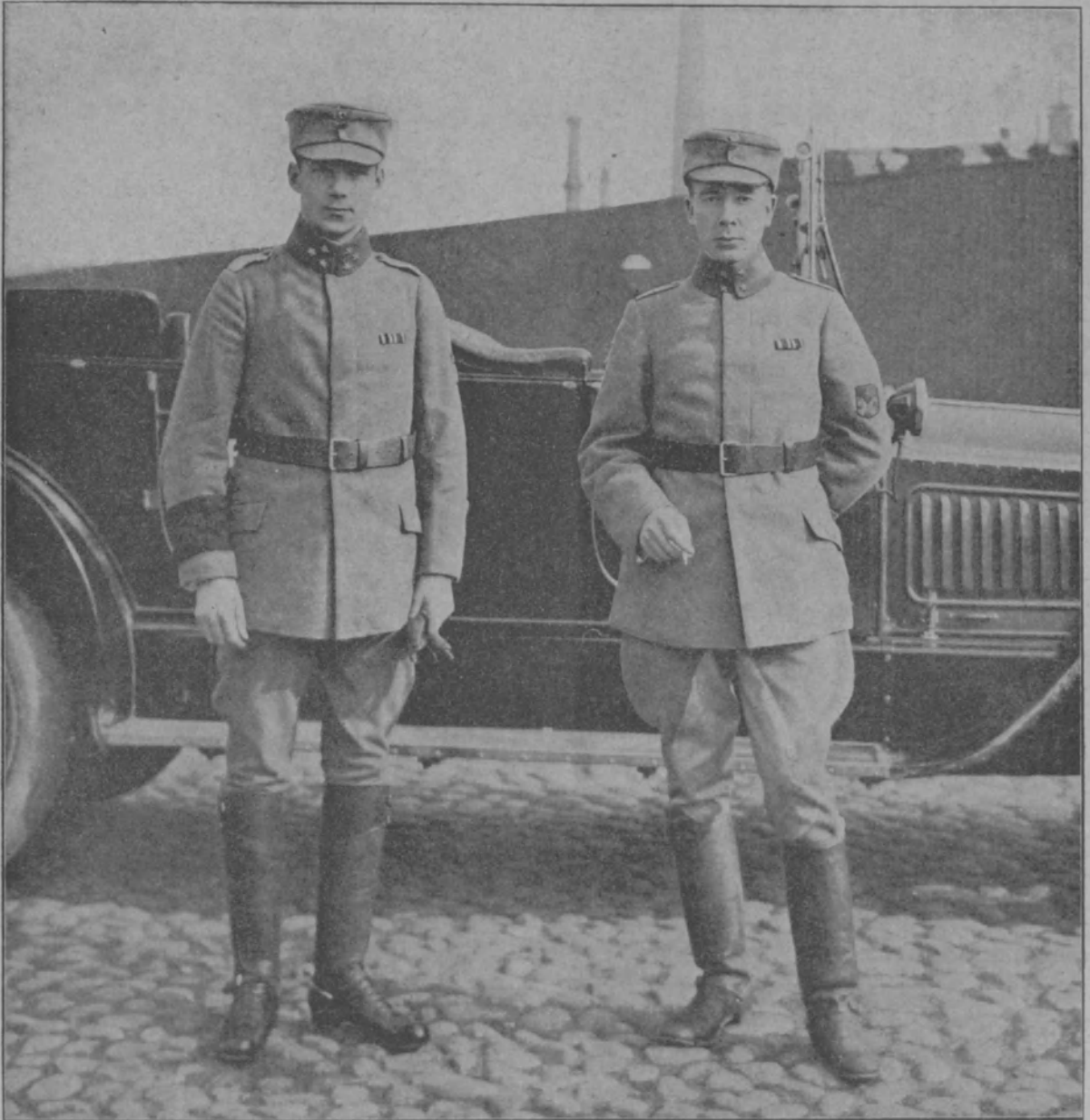
Ilmoittajien nimi:

Suomen Kuvalehti

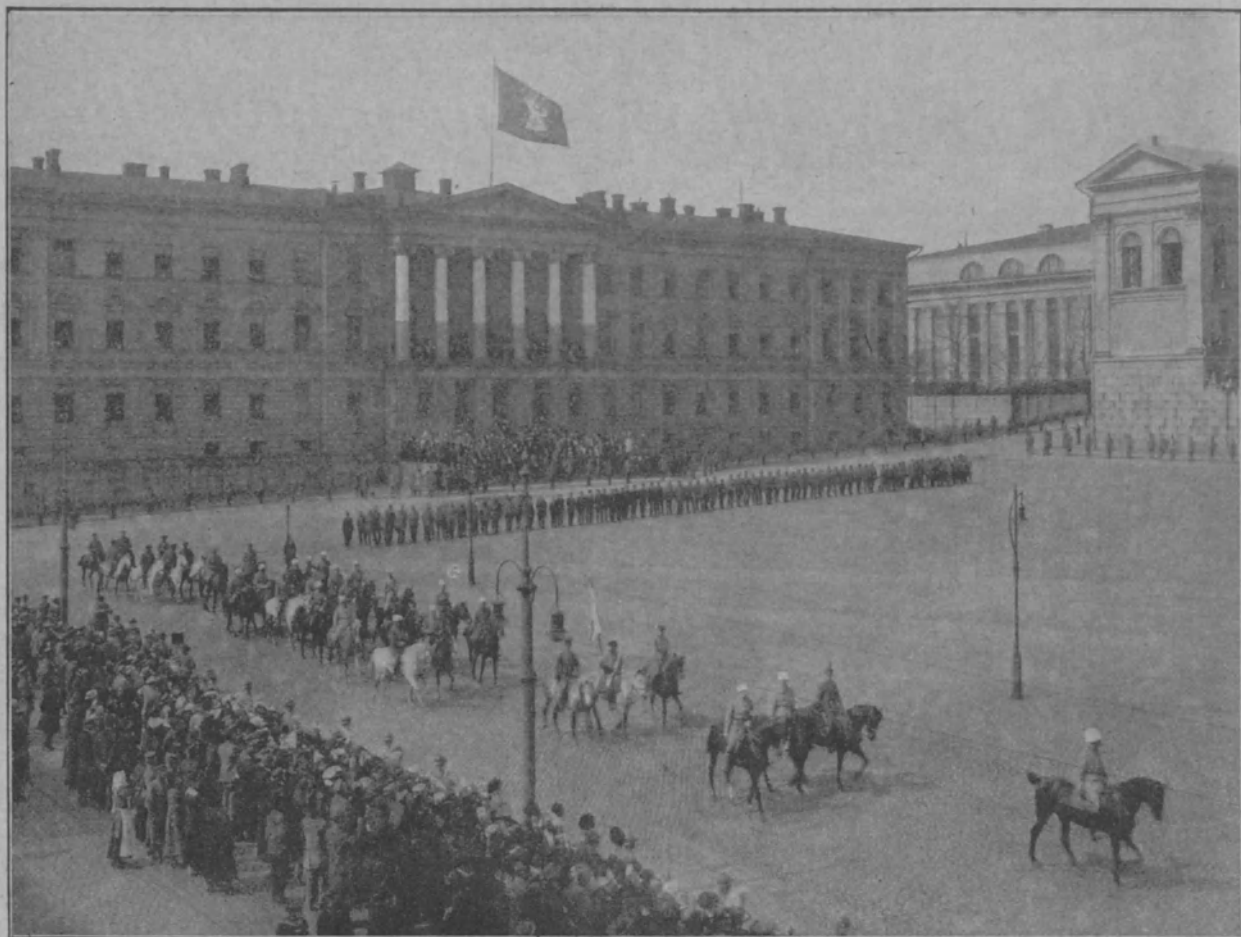
Toimitaja L. M. Wiherjuuri. Kustantaja: Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki, Uudenmaankatu 10. Toimitus: 2-3, puh. 88 55. Kottori: 9-12; 1-4, puh. 10 04. Taloudenhoitaja: puh. 88 55.

Tilauhinta huhtikuusta vuoden loppuun 12 mk. ja vuosineljännes 4 mk. — Yksityisnumerot 1 mk.

Eversti Aarne Sihvo ja hänen esikuntapäällikkönsä, everstiluutnantti Voldemar Hägglund.

Kaksi vaatimattoman näköistä Karjalan miestä, joilta on paljon vaadittu. Kuuluisan karjalaisen ylipäällikön vaatimattomuutta kuvaa m.m. se, että kun Suomen Kuvalehti pyysi saada julkaista hänen kuvansa, ei hän siihen suostunut ilman että „näpätimme“ samalle levyille hänen rinnalleen hänen ansiokkaan esikuntapäällikkönsä, joka ennen hänen tuloaan yksin oli johtanut ryssän iestä ja punaista hirmuvaltaa niskoiltaan karistamaan nousutta Karjalan kansaa.

Suomen valkoisen armeijan juhlapäivä Helsingissä toukok. 16 p. 1918.

Suomen armeijan ylipäällikkö kenraali Mannerheim ratsastaa esikuntansa kanssa senaatintorin eteläistä laitaa senaatin linnatalolle, jossa hän kävi tervehtimässä hallitusta miehekkäällä puheella.

Vapaus.

Kirjoittanut Hilja Aaltonen.

*Oi, vapaus, vapaus, kultaisin taivahan lintu!
Taas lennät, lennät ja laulat päittemme päällä.
Oi, näätkö, jo päästetyt kädet voi kohota täällä,
rukouksemme kiireinen, hartahin ylhäälle ois
sinä ettet konsana lähtisi luotamme pois —
Oi vapaus, vapaus, kultaisin taivahan lintu!*

*Oi, vapaus, vapaus, vangittu taivojen lintu!
Sydäntalvi on ollut pitkä ja toivoton niin.
Kaikk' kevähän kaipaus lyötiin sammuksiin.
Omat huuhkajat huhuivat yllämme ikuista yötä,
ja harakat naapurin harjalla nauroivat myötä, —
Oi, vapaus, vapaus, vangittu taivojen lintu!*

*Oi, vapaus, vapaus, loukattu sydämen lintu!
On veljesveri nyt vierinyt hangelle, hiekkaan;
on meidän, meidänkin täytynyt tarttua miekkaan
ja lyödä riemulla rikosta keskelle rintaa.
Me teimme sen katumatt' yhtään kallista hintaa —
sun tähtesi, Vapaus, loukattu sydämen lintu!*

*Oi, vapaus, vapaus, kultaisin elämän lintu!
Miten siipesi siniset, laulusi valkea on,
miten korkea kulkus, matkasi mittaamaton!
Ken ei sua seuraten itkua unohtais pois,
ken ei sun puolesta parhainta uhrata vois? —
Oi, vapaus, vapaus, kultaisin elämän lintu!*

Yleiskuva senaatintorilta ylipäällikön tervehtäessä eduskuntaa.

Eduskunta oli asettunut riviin Aleksanterinpatsaasta Nikolainkirkkoon päin kääntyneenä senaatintaloa kohti, josta ylipäällikkö senaattorien ja esikuntansa kanssa saapui. Patsaan juurella oikealla oli Korsholman sotilassoittokunta.

Torin ylälaitaan oli sijoitettu lähetystöt, alalaitaan valitut joukko-osastot.

Tasan klo 12 päivällä ajoi ylipäällikkö kukitetun hevosensa selässä Töölöstä Länstistä Viertotietä Helsinkiin. Turun kasarmien koillis-kulmassa kohtasi kenraali kaupungin pormestarin, v. Haartmanin, joka häntä tervehti lausuen hänet joukkoineen tervetulleeksi vapauttajana pitkäaikaisesta sorrosta. Kenraali vastasi iloitsevana hetkestä, jona hän saa

johtaa voittosamat joukot maan pääkaupunkiin ja kohdata hallituksen. Tämän jälkeen jatkoi ylipäällikkö matkaansa yleisön yhä riemulla häntä tervehtiessä ja heittäessä kukkia hänen ratsunsa jalkoihin. Suomenlinna tervehti ylipäällikköä tykinlaukauksin. Sitten saapivat eri joukko-osastot yleisön valtavin suosiosoituksin niitä tervehtiessä.

Kaupungin pormestari v. Haartman lausuu ylipäällikön tervetulleeksi.

Eduskunnan ja ylipäällikön kohtaaminen senaatintorilla.

Vasemmalla puhemiehet (edestä lukien) Alkio, Lundson ja Ingman. Oikealla lukee puhettaan kenr. Mannerheim, jonka rinnalla seisoo senaatin puheenjohtaja. Edustajain rivissä ensimmäisenä vasemmalla näkyy m. m. sotapappi Hedberg kenttäasussa. Oikealla ylipäällikön saatossa lähinnä katsojaa nähdään m. m.

Helsingin ent. poliisimestari eversti K. E. Berg.

Kun elämä kutsuu.

Kirj. Onni Kivitie.

Maa tömisee, miesjoukko ääneti tietänsä astuu. Vakaina, asiansa oikeudesta varmoina vapaaehtoisten joukko nyt siinä vihollista vastaan marssii... Nuoria miehiä, vanhoja miehiä, keski-ikäisiä.

Eteenpäin! Eteenpäin! Pyssy olalla, rohkein mielin... Niin ovat kulkeneet esi-isämme, niin mekin, niin polvi nouseva. Jokainen, ken ryöstön tietä kulkee, ei viljan pellolla kasvaa anna, ei kotiledelle rauhaa suo, se on vihollinen, sitä vastaan on asein käytävä, kun ei sana auta.

Eteenpäin siis! Yhtä jalkaa, vakaasti, järkkymättä, empimättä... Aamuaurinko puiden latvoissa iloisesti liekehtii, hanki helottaa... Ihana on talviaamu ja niin raikas on ilma. Tuhannesti ihanampi nyt, kun ei tiedä, onko viimeinen tämä talviaamu, minkä silmä näkee.

Vanhat miehet ja keski-ikäiset, he aamun ihanuutta tuskin huomaavat. Muuta heillä on aatelta-

vaa. Mutta nuorenmiehen silmä puiden lomasta aurinkoa etsii ja hän toivoo, että vielä eläisi, kun se mailleen laskeutuu. Silloin... äkkiä... jotain kummaa puiden lomassa vilahtaa.

Kangastustako? Ei punahohtoinen hengetär se siellä kiisi... Itse elämä se oli.

Elämä! Nuorimies tuntee hänet... Ei verenpunertava, vaan iloisenpunainen on hänen pukunsa... ja on kuin valkoista kuultaisi heikosti sen läpi... Jalat ovat paljaat ja tuuhea tukka hulmuu vapaana.

Mutta mitä nyt! Nuorimies vavahtaa... Hän tuntee nuo kasvat, elämän kasvat. Ne ovat hänen tyttönsä kasvat, nuo kasvat. Vasta eilen hän tuota suuta suuteli, joka nyt niin houkuttelevasti hänelle hymyilee.

Ja kuitenkin ei se ole hänen tyttönsä. Se on elämä, elämä! Se kiittää tuolla puiden latvoissa

Eduskunnan alkajais-istunto toukok. 15 p:nä 1918.

Lähes neljän kuukauden väliajan jälkeen kokoontui Suomen kansan eduskunta uudelleen toukok. 15 p:nä klo 6 ip. täysi-istuntoon, josta tämä kuva on otettu. Vasemmalla korokkeella nähtiin Saksan y. m. ulkovaltain edustajia, ensimmäisenä saksalainen ylipäällikkö kenraali, kreivi von der Goltz. Oikealla, hallituksen paikalla seisovat senaattori Svinhufvud, Arajärvi y. m. Puhemies lukee paraikaa puhettaan. Vasemmiston tyhjien penkkien keskeltä on noussut sen ainoa läsnäollut edustaja, senaattori—kirvesmies Paasivuori. Vaikeissa valaistussuhteissa onnistui kuvan meitä varten ottamaan hra G. Lönnqvist.

iloisesti kisaillen auringonsäteitten kanssa. Se tahtoisesti olla niitä kauniimpi, niitä valoisampi, niitä houkuttelevampi. Sielua, iloista elämänhurmiota, voimakkaasti sykähtelevää elämänhalua se sädehti kilpaa auringon säteilyn kanssa.

Nuorimies muistaa tyttänsä. Hänet, jolle hänen sielunsa hehkuu rakkauden-tulta. Kuolemankammo valtaa hänet hetkeksi. Sydän vavahtaa . . . Mutta hän tukahuttaa äänen sisimmässään. Hän ei kohota enää katsettaan, hän ei tahdo nähdä auringonsäteitä tuolla puiden latvoissa eikä elämän houkuttelevaa karkeloa siellä.

Eteenpäin vaan! Vaikka kuoloa kohti . . . Maa tömisee, miesjoukko ääneti tietänsä astuu.

On taistelu kuumimmillaan. Metsässä paukkuu ja kaikaa. Ilmassa suhisee ja vinkuu ja viheltää. Puissa rapisee . . . Kuulia lentää, kuurona tuiskaa . . . Kuolema viikatetaan vinvasti käyttä.

Elämä vihurina lentää. Tuolla ja tuolla . . . Kaikkialla kiitää, kaikkialla entää. Karkelonsa on

vinha kuin koskenpyörre. Jokaista varjella tahtoisesti . . . Elämänuskoa jokaiseen lietsoa.

Nuorimies, kiven takana maaten tähtää ja ampuu. Mutta tuontuostakin katseensa eksyy jonnekin utuiseen hämärään: elämän hän näkee. Elämän, jolla on hänen tyttänsä kasvopiirteet. Tuolla hän karkeloi, elämänlankoja ilmassa pyörtää, niitä suutelee, niitä ilmaan heittää . . . ja niihin kietoutuen vinhasti karkeloi. Nyt lähestyy hän häntä . . . ja nyt taas hänestä loittonee. Hymyilee, elämänintoa sädehti . . . Kutsuu, kiehtoo, houkuttelee . . . Nousta, paetako? ajattelee nuorimies. Rientää hänen luokseen, joka kaihoten odottaa.

Hän kohottaa ruumistaan. Mutta silloin katoaa elämä . . . ja hän ikäänkuin kavahtaa unesta.

— Minäkö yksin pelkuri! hän ajattelee. Samassa tuntee hän huulten kosketuksen otsallaan. Hän tuntee ne huulet . . . Ja elämä. Tuolla hän paeten kiittää, ei katso enää taakseen — häneen, ei, ei katso . . . Ilmassa suhahtaa. Luoti . . . Se lävisti otsan, jota elämän jäähyväissuudelma poltti.

Suomen armeijan paraatista senaatintorilta.

Jääkärilippu paraatissa.

Ylioppilaskunnan tervehdys.

Ylipäällikkö vastaanottaa paraatin Runebergin esplanaadissa.

Juhlallisuuksien jälkeen senaatintorilla, jossa sotajoukoista oli läsnä vain erinäisiä osastoja, vastaanotti ylipäällikkö Runebergin esplanaadissa toistakymmentätuhatta miestä käsittävän eri aselajeihin kuuluvan sotaväen paraatin.

Eversti Aarne Sihvo sivuuttaa ylipäällikön kunniaa tehden.

Karjalaista jalkaväkeä marssii ylipäällikön ohi.

Uudenmaan rakuunat paraatissa.

Ylipäällikkö tarkastaa paraatin.

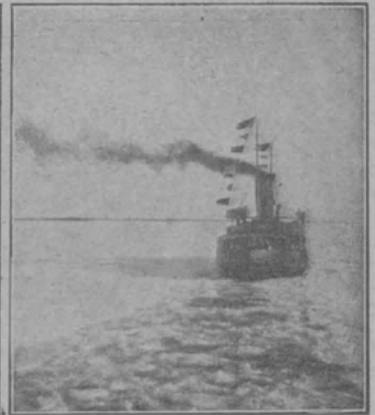
Arcturuksella Vaasaan saapuneita, kauan odotettuja jääkäreitä vastaan saapui Vaskiluodosta kauas jäälle joukko hevos- ja jalkamiehiä. Laivan varjokuvan ääriiviivat näkyvät jäällä.

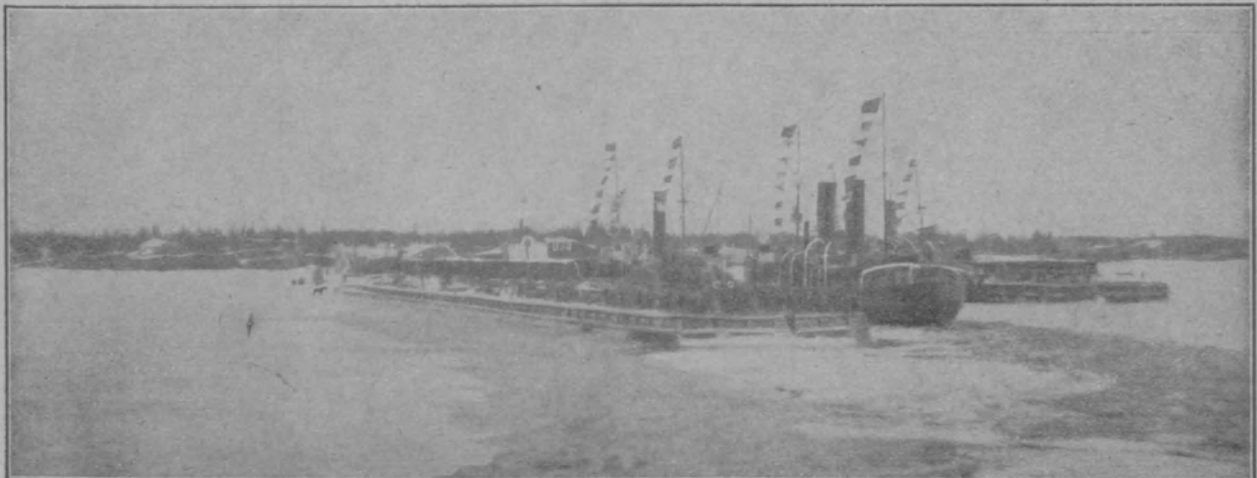
Sa ksalaiset saattamassa Libaun satamasta.

Kaunis päivä Arcturuksen kannella.

Sampo avaa väylää Pohjanlahdella.

Sampo ja Arcturus Vaskiluodon satamassa.

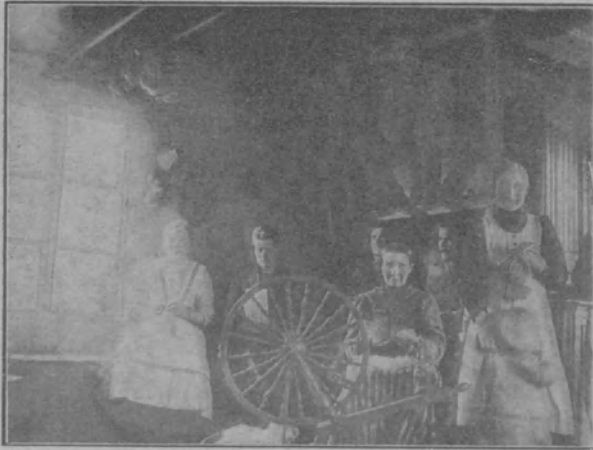
Vöyrin sotakoulun IV kompp. II joukkueen matkoilta: tiedusteluretkellä Muroleella.

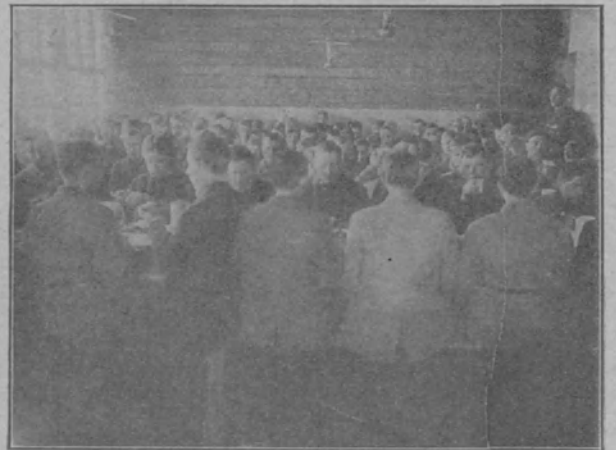
Levähdys Teiskon matkalla. Takin paik-
kausta ja sanomalehden lukua.

Komea kiikkalainen
käsipommeineen.

Matkalla Tampereetta kohti. Lepohetki
maalaismökissä.

Vieraanvarainen vöyriäinen majoituspaikka.

Vöyrin sotakoululaiset ruokailemassa.

Tampereen teatteriravintola punaisten jäljiltä.
Lattialla 5 ja 10 p. „seteleitä“.

Tammelan kaupunginosa Tampereella palaa.

Vapautemme hinta.

v.
Kaatuneita
ja
murhattuja.

Nimismies Alexander Väinö Nystrom. Murhattu Hämeenkyrössä. 60 v.

Nimismies August Alfred Forstén. Murhattu Tammelassa. 54 v.

Treen rahatoimik. siht. insin. K. J. Carlsson. Murhattu Suiculassa. 53 v.

Maanvilj. Valdemar Pasila. Murhattu Orimattilassa.

Rakennusmest. as. pääll. Hjalmar Allén. Murhattu Somerolla. 41 v.

Kontt. James Hildén. Murhattu Orimattilassa. 31 v.

Pol. konst. Vihtor Asser Salila. Murhattu Herrolassa. 30 v.

Läkem. Carl Waldemar Carlsson. Murhattu. 30 v.

Pol. konst. F. Lindroos. Murhattu Nummella. 27 v.

Yliopp. Arvo Johannes Itkonen. Murhattu Vihdissä. 25 v.

Teknill. yliop. Lauri R. Nieminen. Murhattu Järelässä. 24 v.

Yliopp. Harry Asplund. Murhattu matkalla Siiposeen. 24 v.

Mustialan maanvilj. opist. opp. Johannes Niinimäki. Murhatt. Sahalahdella. 23 v.

Metsänhoit. Lauri Nystrom. Murhattu Hämeenkyrössä. 23 v.

Hoviok. ausk. Sakari Kaimio. Kuoli Treen valloittaneesta kuulasta. 23 v.

Kontt. Karl Lindberg. Murhattu Hgissä. 21 v.

Jääkäri Väinö Petrelius. Murhattu Hgissä. 21 v.

Maanvilj. Aimo Kaloinen. Kaatui Asikkalassa. 20 v.

Työmies Viljo V. Nieminen. Murhattu Järvellä. 20 v.

Ryhmäpääll. Reino Rafael Lindkvist. Kaatui Ahlaisissa. 19 v.

Frans Ivar Helenius. Kaatui Hgissä. 19 v.

Eskil Puuronen. Murhattu Hollolassa. 18 v.

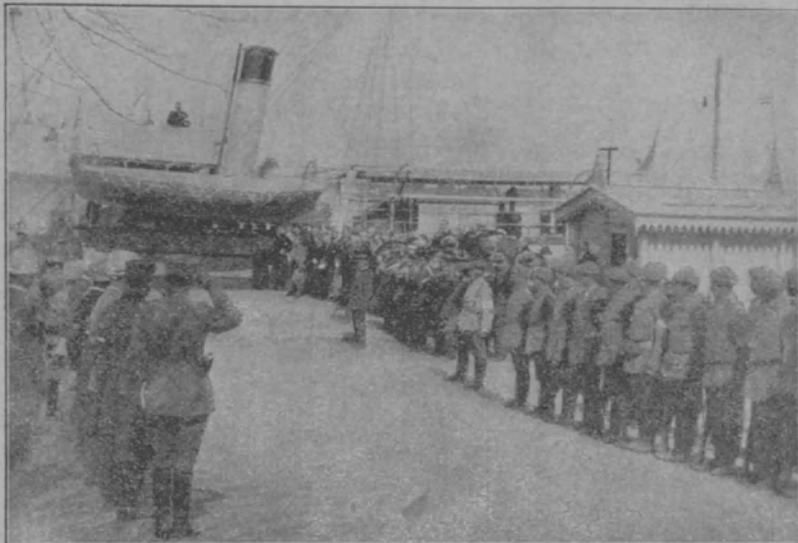

Lysel. Eino Laukkanen. Kaatui Lusin taistelussa. 16 v.

Yrjö Johannes Tuomikoski. Kaatunut Tampereella. 14 v.

Suomen leijonalipun nostaminen

19¹² / 18

Hallituksen jäsenten astuessa maihin soitti torvisoittokunta „Maamme“-laulun. Kunniavahdin muodostivat Kristiinan krenatöörit.

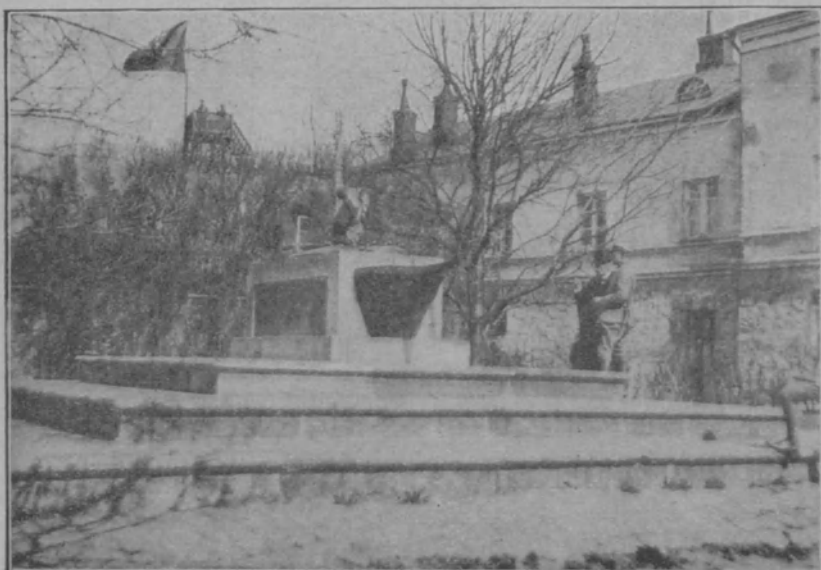
Tulijoita tevehdittiin Suomen leijonalipulla.

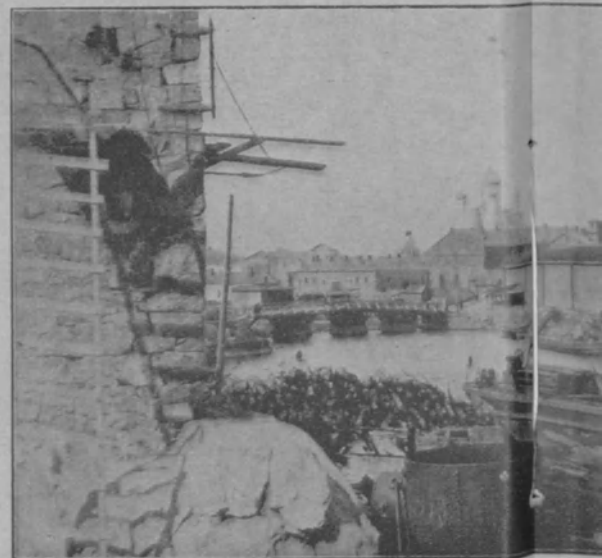
Hallituksen jäsenet ja saksalaisen sotaväen edustajat marssivat kirkon viereisen torin poikki.

Tasan klo 1 kohosi joukkojen tehdessä kunnia ja kun korkeimman vallin lipputankoon suuri leijonalippu, joka kuusi vasaran isku kallion kylkeen kalskahtivatsitten h... „Nyt on Suomi vapaa. Nyt liehuu Suomen lippu tämän muistoksi onkin senaatti päättänyt, että Viipurin linnasta Suomenlinna. Älköön mikään vihollinen kosketa tätä lippua, vaan liehköön se

Linnoituksen rakentajan Ehrensvärdin hauta; taustalla Suomen leijonalippu.

Muuan näköala juhlamatkan varrelta.

ostaminen Suomenlinnaan

Suomen Kuvalehdelle valokuvanut H. Rosenberg.

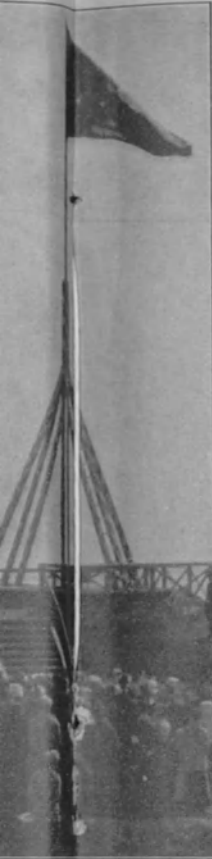
12
v 18

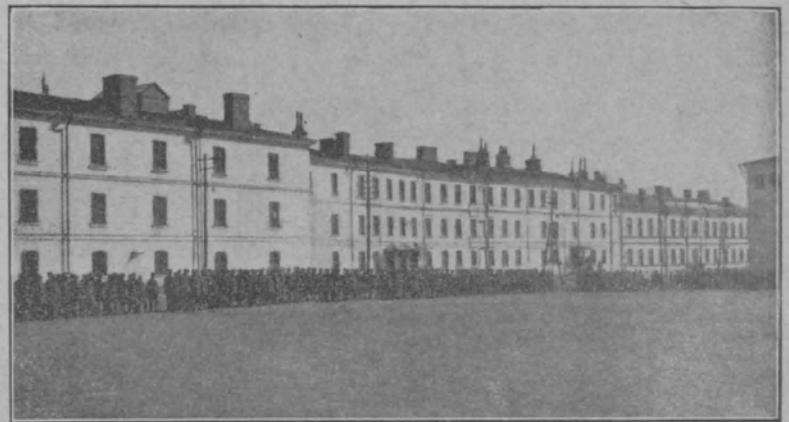
Suomenlinnan komentaja,
kenraalimajuri Theslöf.

Venäläinen kirkko, jonka edustalla leviää melkoinen paraatikenttä.
Aitauksen pylväät ovat Ruotsin-aikuisia tykkejä.

kunnia ja kunnialaukausten kaiuessa Tykistösaaren
leijonalipu, joka mahtavasti hulmahti kevätuulessa.
Mahtivastusten hallituksen päämiehen voimakkaat sanat:
"Meidän lippu tämmöisen vanhan linnoituksen harjanteella. Sen
nimi Viaprin linnoituksen nimi tästä lähtien on oleva
Suomenlinnan vihollisen koskaan kyetkö vetämään alas
sen liehtoon se tässä aina."

Paraati kirkon viereisellä torilla juhlatilaisuudesta palatessa.

lamatkaa varrelta Suomenlinnassa.

„Se uhkaa ulapalle päin graniittikatseillaan
ja Kustaanmiekkakaan' ylentäin se vartoo: 'Tules' vaan!'"

Hämeenlinna lentokoneesta 1500 m. korkeudesta.

Saksalaisten joukkojen varmaa etenemistä kaikkialla selittää osaltaan se taito, millä he käyttävät lentokoneita tiedusteluun. „Niinkuin lautasella“ on esim. tässä Hämeenlinna sen tiedustelijan valokuvauskoneessa, joka huhtik. 22 p:nä oli saanut tehtäväkseen 1500 m:n korkeudesta tutkia asemaa ennen kaupungin valtaamista.

Isän puhe kaatuneen poikansa haudalla.

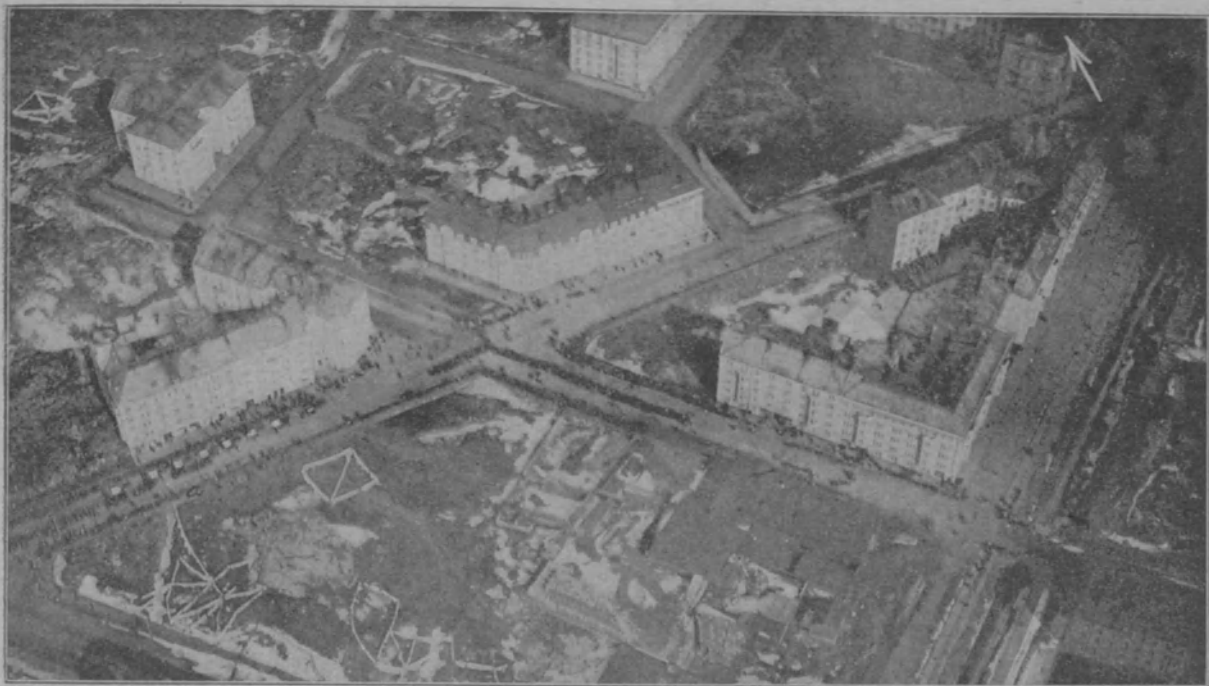
Ei ole elämän arvo mitattava eletyn ajan pituudella; voihan yksi ainoa päivä sisältää enemmän kuin monet vuodet — silmänräpäyksiähän ovat mottomatijäisyyteen verraten. Ei ollut pitkä se-

Tampereen valloituksessa kaatuneen Matti Kivekkään ruumis kätkeettiin viimeiseen lepoonsa Helsingin uudella luth. hautausmaalla toukok. 11 p. Useista kaipausten sanoista, joita tällöin lausuttiin poismenneen muistolle painuivat mieleen syvimmin vainajan isän, arkkitehti J. Stenbäckin sanat. Me näemme niissä rohkeata miehekkyyttä, jolla isä kantaa syvän surunsa; samalla saamme oikaisun siihen harhaan johtavaan ennakkotietoon, jonka mukaan Matti Kivekäs olisi kaatunut salamurhaajan luodista.

kään aika, minkä maan poveen kätkemämme rakas vainaja sai elää; mutta elämänsä oli sisältörikas: hän kerkesi paljon näkemään, paljon kärsimään, mutta myöskin paljon elämästä iloitsemaan. Pyrkimys valoon, kaiken kauniin, oikean ja toden harrastaminen, omaisten, ystävien, kansalaisten, isänmaan palveleminen antoi hänen elämälleen rikkaan sisällön. Ei ollut hänelle palveleminen, velvollisuutensa täyttäminen, mikään ulkonainen pakko; se oli hänelle sydämen tarve. Oli siis itsestään selvää että hän heti kansalaissodan puhjettua pyrki rintamalle; vaan Tamperetta edemmäksi hän ei päässyt. Odottaessaan tilaisuutta yhtyä valkokaartin riveihin hän rupesi punaristin palvelukseen. Tinkimättä hän keskeltä kuulasadetta toi haavoittuneita punakaartilaisia sidonta-asemalle ja sydämmellisellä osanotolla hän hoiteli samoja sairaita, nähden heissä ei vihollisia, vaan kärsiviä, harhaan joutuneita ihmisiä. Ja jokaisessa hoidokkaassaan

hän haki ja näki valoisia puolia, jotka hänelle antoivat toivoa että tuo punainen rutto, joka nyt on vienyt turmioon niin monet kansalaiset, ei kuitenkaan vie kansamme perikatoon, vaan että sillä vielä var-

muudella on edessään valoisa kohtalo. Kun sitte lopulta kauvan odottanansa hetki tuli, ja rintama siirtyi sen sidonta-aseman kohdalle, jossa hänellä oli toimensa, ja että hän siis saattoi yhtyä taistelevien riveihin, heitti hän, välittämättä siitä suojasta, jonka punaisen ristin merkki hänelle saattoi suoda, pois tuon merkin, satoi sen sijaan suojeluskaartin merkin käsivarteensa, otti kaatuneelta punakaartilaiselta kiväärin ja yhtyi taisteleviin. On erehdys että hän olisi kaatunut sala-ampujan luodista; soturina, ase kädessä, hän sai soturin sankarikuoleman. Isänmaan pelastamiseksi hän antoi henkensä, täyttäen velvollisuutensa samalla tavalla kuin sadat ja tuhannet hänen tovereitaan, täysin tietoisena vaarasta, jossa panoksena oli henki henkeä vastaan. Mutta oikean asian voitosta hän oli täysin varma. Edellisenä päivänä sidonta-asemalle kuruhtaessaan hän hyvästiksi lujasti puristi kättäni sanoen: „huomenna ta-

Saksalaisen lentäjän punakaartilaisten hautajaisista ottama kuva.

Huhtik. 7 p. tapahtuivat täällä Helsingissä viimeiset juhlalliset punakaartilaisten hautajaiset. Saattueen lähtiessä koleraparakilta nähtiin saksalaisen lentokoneen ahkerasti liikuskelevan lähtöpaikan lähetyvillä. Mitä se silloin teki, näemme nyt tästä kuvasta. 250 metrin korkeudesta näpöytti sen ohjaaja kuvan, jossa näkyy koleraparakilta lähtenyt saattue Arkadiakadulla. Oikeassa reunassa näkyy Pohjois-Rautatienkatu ja nuolen kohdalla venäläinen lukio.

paamme toisemme valkoisten valtakunnassa". Niin tapahtuikin. Vaan voiton viettoon ei Matti saanut ottaa osaa. Hän kaatui Johanneksen kirkon viereen, jonne hän vastikään oli saattanut ambulanssiosaston, joka keskellä kuulasadetta oli käynyt antamassa apua Tampereen palokunnantalon luona oleville haavoittuneille.

Suremme Matti-poikani poismenoa ja haikeasti häntä kaipaamme. Vaan kaipauksemme ei ole katkera. Kernaasti ja ylpein mielin annamme kalliin uhrimme. Omaisten puolesta haudalle laskettavan seppeleen nauhoihin olen piirtänyt Horatiuksen sanat:

Dulce et decorum est pro patria mori;

suomeksi:

Kaunis ja suloinen on kuolema eest' isänmaan.

Ne sanat kaiverrutan hänen hautapatsaaseen kun semmoinen tälle kummulle pystytetään.

Lopetan runoilija-setäni Lauri Stenbäckin sanoilla:

Kun luonto ihmissydämiin
Luo uutta kevättä
Ja valaa rauhaa niihin, niin
Pois täältä lähdit sä.

Sä lähdit aikaan keväiseen
ja haihduit kirkkaana,
Kuin aamupilvi kultainen,
Mi liittää taivaalla.

Ja sydän sitä katsoissa
Se toivoo, kaihoaa; —
Mut katso, nyt sen sijalle
Jo päivä heloittaa.

Jos sull' on ystävä...

Kirjoittanut Hjalmar Procope.

Jos sulla sydämen on ystävä,
sun hänt' ei pidä liiaks lempiä.

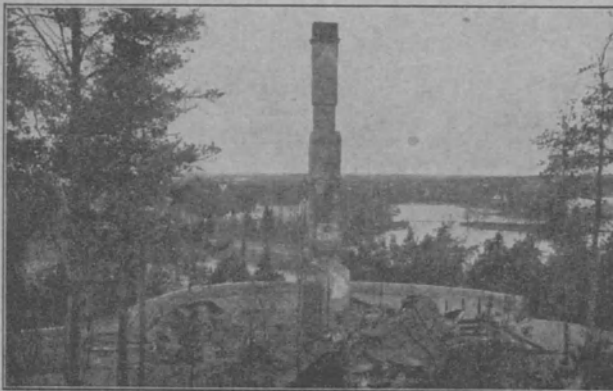
Jos kalliimmaks hän käy kuin sielusi,
kavahda, sano hälle hyvästi.

Silmiinsä älä katso syvempään,
kädessäs älä pidä käsiään.

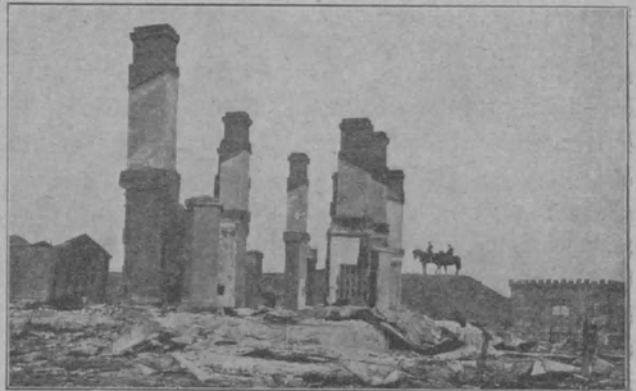
Autuutta iäks älä halaja,
kuin tuuli tulee se, ei palaja.

Suuri juhlaparaati Viipurissa vapunpäivänä. Viipurin vapautumista juhlittiin voittoisan vapautussodan viimeisenä huomattavampana tapauksena.

Papulan paviiljonki, josta oli laaja näköala yli Viipurin luonnonihanien ympäristöjen, ei ole myöskään säilynyt hävitykseltä.

Viipurin vanhat, vuosisataiset vallit ovat tuhoutessaan samalla vapautuneet vieraan vallan vartijoista.

Palanut ampumatarvevarasto.

Taistelun tauottua Viipurin linnan pihalla.

Kauhunkuva Viipurin lääninvankilasta. Vähää ennen kun vapautuksen hetki löi, tunkeutuivat vankilan pihaan raivostunut pyövelijoukko vaatien vankeja tulemaan esiin. Tehtailija M. Pietinen ja arkkitehti Leander Ikonen lähtivät silloin ulos, mutta saivat heti paikalla surmansa. Murhaajat syöksyivät nyt sisälle vankilaan ja tekivät käsipommeilla lopun jällellolevista.

Kolikkoinmäki, Viipurin taajaanasuttu pieneläjäin kaupunginosa, josta ennen aina kesäisin tulipalot hävittivät useita taloja kerrallaan, on nyt melkein kokonaan palanut poroksi.

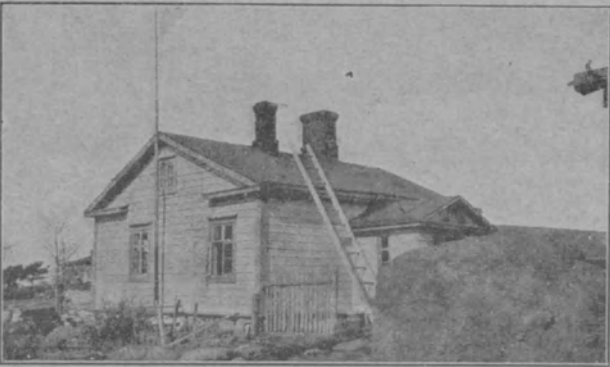
Yleiskuva Haapasaareltä. Taustalla kahden venäläisen sotalaivan mastot.
Kuvat on otettu Karjalan vappijoukon sekä Punaisen Ristin kenttäsaaralan matkalta:
Helsinki—Viipuri—Kotka—Helsinki toukok. 1—5 p:nä 1918.

Höyrylaiva „Mercator“, jolla matka tehtiin,
Pitkäpaadessa.

Valkokaartilaisten maihinnousu (köyttä myöten)
Pitkäpaadessa.

Haapasaaren tilapäinen sairaala.

Kenttäsaaralan henkilökuntaa sen edustalla.

Vapunpäivänä ylioppilaslaulun sävelten kaikuessa ylioppilastalon rappusilta marssi Helsingistä Viipurin avuksi lähtenyt retkikunta — 70 miestä kenttäsaaraloinen — Eteläsatamaan ja nousi Mercator-laivaan. Samana iltana laskeutui laiva jo ankkuriin Suursaaren itärannikolle ja saapui seuraavana aamuna Haapasaareen, missä sitä vastassa oli 300 suojeluskuntalaista. Kun matkaa aiottiin jatkaa, ilmestyi taivaanrannalle kaksi venäläistä sotalaivaa. Ryhdyttiin kiireellisiin puolustustoimenpiteisiin. Sotalaivat ilmoittivat kuitenkin tullessaan vain vastaanottamaan Helsingistä saapuvia kuljetuslaivoja. Senvuoksi katsoi Mercator parhaaksi yön tultua irtaantua rannasta. Toukok. 3 p. tuli näköpiiriin Uuras, joka pian huomattiinkin olevan valkoisten hallussa. Kapteeni Söderholm nousi maihin, saaden kuulla samalla voitonsanomaa Viipurin valloituksesta ja pöyristyttäviä kuvauksia siellä toimeenpannuista verilöylyistä. Mercator sai nyt tehtäväkseen viedä kenttäsaaralan Loviisaan ja 30 suojeluskuntalaista Pitkäpaateen. Pitkäpaadessa, jonne seuraavana päivänä saavuttiin, saatiin kuulla veritöistä siellä. Vielä poikettiin Kotkaan, joka sekin oli vapautunut punaisten hirmuvallasta. Toukokuun 5 p. palasi Mercator Helsinkiin tuoden mukanaan kenttäsaaralan, jota Kotkan antauduttua ei enää tarvittu Loviisassa ja joitakin viipurilaisia. Kuvat on meille ottanut tri O. Tudeer.

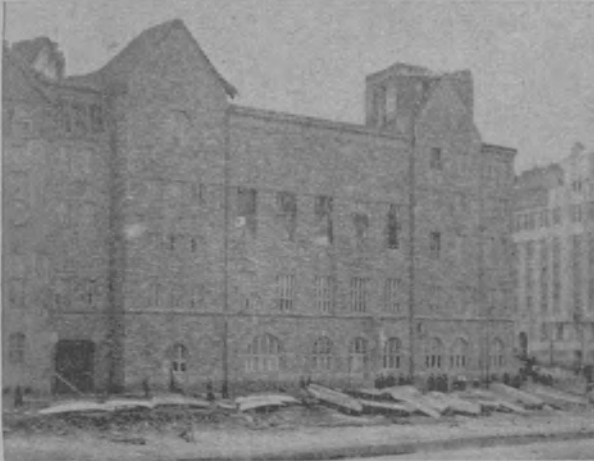
Helsingin „työväen“ talon tuhoutuminen.

Huhtik. 12 p:nä, jolloin saksalaiset tulivat Helsinkiin, laskettivat he Kansallismuseon luota m.m. „Kansantalon“ kuparipeitteiseen torniin tykinluodin, joka osotti, kuinka tarkasti he osaavat ampua. Kun „kansan“ talolla ei antautunut vielä seuraavanakaan päivänä, täytyi saksalaisten laskettaa pari palopommia talon harjaan, mistä oli seurauksena tämän komean ja suuria summia maksamaan tulleen rakennuksen melkein

täydellinen palo. Klo 10–11 ap. sortui talon torni, jonka lipputangossa vallankumouksen punainen viiri oli liehunut tammik. 26 p:n illasta asti. Sen mukana sortui maahan se „sosialidemokratinen“ liike, jonka pesäpaikkana tämä „kansan“ talo oli ollut. Vahinko, minkä talon itsepuolustajat lyhytnäköisyydellään saivat aikaan, on kuitenkin mitätön sen suuren tappion rinnalla, jonka työväenliike yleensä maassamme on sen kurjain johtajain menettelyn kautta saanut.

Vallankumouksen viiri kaatuu. (Silminäkijän piirros.)

„Työväentalo“ palon jälkeen.

Sisäkuva juhlasalin perältä.

Sisäkuva juhlasalista.

Palanut kiväärivarasto kellarissa.

Juhlasalissa katselevat pystyyn jääneet jonkun verran vioittuneet seinäpilarit hävityksen kauhista, joka täyttää salin. Kokousta pitävät siellä nyt hävityksen mykät henget.

Kapinan aikana oli työväentalo lähistönsä ja tavallaan koko kaupunginkin kauhuna. Päivittäin kuletettiin sinne ja sieltä pois aseita ja muita sotatarpeita. Tulipalossa tuhoutui niistä osa.

Punakaartilta Raumalla vallattu järeä tykki.

Raumalla vallatun tykin ammuksia.

Luonteenomainen punakaartilainen Karjalainen kannakselta.

Punakaartin julmuripäällikkö Kaljunen kannaksella. Hän on otattanut itsestään kuvan harppi kädessä ja kartta edessään pyödyllä tahtoen näytellä suurta sotapäällikköä.

Putikon asemamies Johansson, joka toimitti venäläiset Savonlinnaan.

Paikka, jossa Kaljunen omalla kädellään ampui useita rautatieläisiä.

Terijoen uusi asemarakennus, jonka alle punaiset olivat asettaneet räjähdysselaattia.

Huonelämmitysuunien teettäjain ja rakentajain suosiolliseen huomioon.

Huonelämmitysuunien rakenne ja järjestelmällinen kehitys on jäänyt kaiken muun nykyaikaisen rakennustekniikan nopeasti edistyessä paljon jälkehen. Tosin on tehty yhden huoneen lämmitysuunien järjestelmällisiä parannussuunnitelmia, mutta ne ovat syystä tai toisesta ylimalkaan jääneet käyttämättä tai unohtuneet. Vanhemmat uunilaitteet eivät vastaa lämpöisyyteen eivätkä polttoaineen kulutukseen nähden tyydyttävästi tarkoitustaan, mutta toiselta puolen on kehitystä hidastuttanut polttoaineen runsaus ja halpuus. Nyt kuitenkin olot ovat muuttuneet, niin että pienimmätkin taloudelliset edistykset ja saavutukset ovat mielenkiinnolla huomioon otettavia, jotta liiallinen kulutus uunilämmityslaitteissakin voitaisiin välttää.

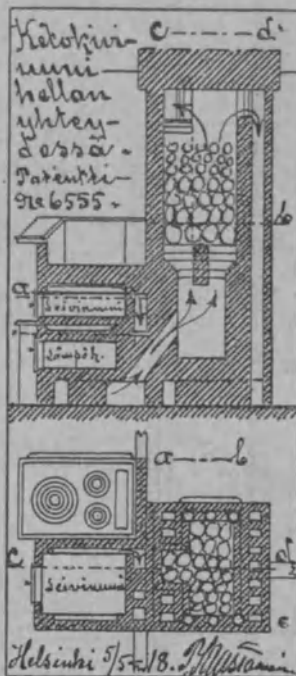
Lämmityslaitteet ovat yleensä soviteltavat siten, että yhdestä tulipesästä saataisiin lämpöä useampiin huoneisiin. Näin asetettuna ottaa uuni vähemmän tilaa huoneista ja voidaan kuitenkin rakentaa tarpeellisen suuren lämmön tartunta- ja säteilypintojen takia, joiden laajuudesta polttoaineen kulutuksen paljous ja lämmön kehityksen määrä riippuu. Silloin on polttoaineen kulutus pienempi ja uuni säästyy liialliselta palamiselta, joten se on pitempiaikainen kestävyteen nähden.

Lämmitysuuni on huoneustoissa sijoitettava niin, että lämmittäminen voidaan suorittaa enimmäkseen käytännössä olevasta huoneesta; tällöin lämmityksen hoito ja huoneiden puhdistus on paljon helpompi tehdä. Polttoaineen kulutukseen nähden on edullisempi, että uuni voidaan yhdistää keittohellaan, jotta huoneiden lämmitys saadaan samoilla polttoaineilla, joita käytetään keittäessä keittämiseen ja paistamiseen. Mainitussa tapauksessa tulisi huoneiden lämpö aivan ilmaiseksi ja lämmitysvaiat jäisivät kokonaan pois.

Rakenteellisessa suhteessa on uunin seinämät muurattava kovempaa kuumuutta rajoittaviksi — ja erittäinkin, jos lämpö koskettaa niitä kahdeltapuolen, kaksi kertaa paksummiksi, kuin ne seinämät, joita koskettaa heikompi ja ainoastaan yhdeltäpuolen vaikuttava lämpö; jotta uuni lämpenisi saman ajan kulussa tasaisesti joka paikasta yhtä lämpimäksi. Tällöin ei syntyisi lämmön vaikutuksesta epätasaisaa paisuntaa, eli laajenemista, joka aiheuttaa tulenvaarallisia halkeamia uunissa ja etenkin sen ulkopinnalla. Tarkoitustaan vastaava uuni ei tarvitse olla ulkonäöltään mikään taiteellinen loistolaite, eikä edes uunin näköinenkään muualta kuin lämmityspuolelta. Silloin voi jättää kalliit uunitarpeet suureksi osaksi pois, joten kustannukset saadaan kokoilailta helpommiksi.

Uusien uunilaitteiden teettäjällä on aina ensimmäinen tehtävä ottaa tietoja ja pyytää ehdotelmia useimmista uunijärjestelmistä voidakseen niitä lähemmin tarkastella ja vertailla mainitsemieni perusteiden mukaan, jotka hyvin järjestetyillä uunilaitteilla välttämättömästi tulee olla. Täten voi jokainen saada valituksi mieleisensä ja tarkoitustaan vastaavan uunilaitteen, josta on monipuolista hyötyä käytännössä. Patentin saaneista uunijärjestelmistä on viimeisin Ketokiviunin patentilla N:o 6555, joka kaikissa suhteissa vastaa täydellisesti tarkoitustaan, minkä vuoksi suosittelen sitä yhä laajempaan käytäntöön ja kiinnitän sen arv. yleisön suosioon ja huomioon.

Ketokiviunin voidaan ulkonäköön sekä pintaan nähden rakentaa tavallisista, nykyisin käytännössä olevista uunien rakennustarpeista, joita on saatavissa kaikkialla uunitarpeiden kauppoissa. Uunin lämmittäminen on järjestetty niin, että lämmityskaasut kiertäessään sen sisällä koskettelevat sisäpintoja enemmän, kuin missään muussa aikaisemman järjestelmän mukaisessa uunissa. Tämä johtuu siitä, että polttokaasut menevät ensin pyöreistä kivistä ladotun kiukaan lävitse uunin yläosaan, josta lukuisia pienempiä savutorvia myöten sen alaosaan ja sitten ulos. Mainittu kiuas on uunin sisin osa, jonka

sisällä kuumat polttokaasut ensiksi kiertelivät pyöreiden kivien ympärillä. Nämä ovat kokonaan lämmön tartunnalle suojaamattomat, kun niiden kosketuspinnat ovat niin pienet, että niiden pinnat yhteen laskettuna muodostavat suurehkon lämmöntartuntapinnan, jota aikaisemmissa uuneissa ei ole otettu käytäntöön. Paitsi mainittua pintaa tulee sen lisäksi vielä lukuisat savutorvien seinämät, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on monta kertaa suurempi, kuin aikaisemmin järjestetyissä uuneissa. Jos mainittu kivi-kiuas olisi ladottu säännöllisistä neljäskiveistä tai tiilistä, niin olisi lämmön tartuntapinta siinä puolta pienempi, koska kivet päällystysten ladottuna suojaisivat toinen toistaan lämmön kosketukselta kosketuspintojen ollessa liian suuret, niin että polttokaasut menisivät hyödyttömästi ulos. Voidaan siis määritellä, että mitä suuremmiksi polttokaasujen kosketuspinnat uunissa saadaan, sitä pienempi on polttoaineiden kulutus. Parhain sovitelmä lämmön kehittämiseksi ja säteilemiseksi saadaan, kun kiuas seinämän yhteyteen muurataan tarpeenmukaan valurautaisia torvia, jotka yhtyvät uunin ylä- ja alaosaan olevaan yhteiseen onteloon. Kun polttokaasut alkavat kiertellä kiukaan sisällä, niin nuo mainitut torvet kuumenevat aivan heti. Uunin ylä- ja alaosaan olevat ontelot ovat varustetut räppä-

nöillä; kun alemmasta lasketaan huoneenilma ontelon sisään, niin se menee torvien läpi ylempään onteloon, josta sitten lasketaan lämpöisenä jälleen huoneeseen. Näin saadaan lämmittävää huone lämpöiseksi jo uunin lämmittämisen aikana, jota vastoin aikaisemman järjestelmän uuneilla saadaan lämpöä vasta 3–4 tuntia savupeltien sulkemisen jälkeen. Sitten kun uunin pellit ovat suljettu ja pentalämpö alkaa huonetta lämmittää, suljetaan uunin yläosassa olevan ontelon räppänä, ettei liikaa lämmintä tulisi huoneeseen ja päinvastoin, jos pentalämpö alkaisi heikentyä. Täten voidaan huoneessa pysytää kauemmin tasainen lämpö, joka kaikissa suhteissa on tärkeää.

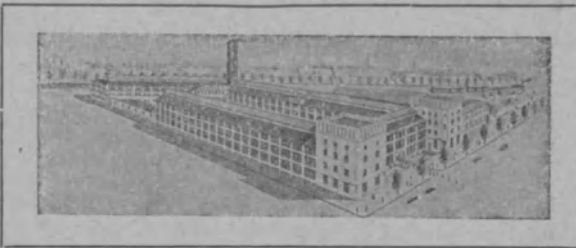
Ketokiviunin voi yhdistää keittohellaan, jolloin varsinaisen huoneiden lämmitys tapahtuu hellan tulipesän kautta samalla kertaa ja samoilla polttoaineilla, joilla keitetään tai paistetaan leivin- ja paistinuunissa. Näin saadaan huoneiden lämmitys aivan ilmaiseksi ja polttoaineen säästö on silloin suurin. Keittolämmityksen ollessa vähäisen, niin ettei se riitä huonelämmöksi, tai jos keittolämmityksestä uunin kiviuius nokeutuu, voidaan lämmittää uunin tulipesän kautta suoraan; täten saadaan samalla myös noki poltetuksi, ettei siitä ole tulkeutumisen pelkoa, eikä sen vuoksi uuni joudu epäkuuntoon.

Ketokiviuninjärjestelmän mukaan sovitettu hellalaite on varustettu leivin- ja paistinuunilla, lämpökaapilla ja talousvesikattilalla. Leivin- ja paistinuunia voi käyttää kumpaakin erikseen keittolämmityksen yhteydessä, josta on se hyöty, ettei molempien uunien tarvitse kuumentua, jos jommassa kummassa on paistamista, eikä myöskään tule liikaa hetkellistä lämpöä keittiöön paistoksien aikana. Näin sovitettulla hyvästä kokoonpanulla hellalaitteella voidaan kylmempänä vuodenaikana saada aina riittävä lämpö keittiöön.

Suuren lämpötehousuutensa vuoksi soveltuu ketokiviunin paitsi asuntoihin vielä monenlaisiin muihin huoneustoihin, kuten kokous-, rautatie-, liike-, koulu- ja rukoushuoneisiin, sekä kirkkojen lämmittämiseksi, joissa tarvitaan pikaista ja kestävä lämpöä. Rakenteensa vuoksi on se sopivin sijoittaa ja halvin käytännössä. Tätä monipuolisesti edullisinta uunilämmityslaitetta saan täten arv. yleisölle tarjota käytettäväksi ja olen valmis tilauksia suorittamaan sekä ehdotelmia maksutta valmistamaan, kun vaan huoneustoista ja rakennuksista pohjakuvat lähetetään osoitteellani. Helsinki 5/5-18.

Helsingin Uusi Rautasänkytehdas

Omist. J. Merivaara

Pohjoismaiden suurin rautasänkytehdas.

Valmistaa siroimmat ja lujimmat
Rautasängyt ja Patjat.

Kassakaappiosaston valmistamat

Panssari-kassakaapit,
rahalippaat, holvinovet y. m.
ovat ensiluokkaiset.

Tehtaat ja konttori Fredriksberginkatu 9.
Myymälä Hallituskatu 15. Puhelin 16 30.

Myytävänä purkeissa

Senappia

Helsingin Teknillinen Tehdas
Konttori: Annankatu 26. Puhelin 119 38.

PARTURILIIKE K. LOUHIMO.

Omist. Kolehmäinen & Kettunen.

Helsinki, Hallitusk. 15. Puhelin 115 51.

(Eduskuntatalo.)

HUOM! Puhtaus ja työ ehdottomasti ensiluokkaista.
Suositellaan arv. yleisölle.

K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.

Helsinki, Lapinlahdenkatu 7. Puh. 32 57, 104 22

SUORITTAAN kirja-, aikakauskirja-, kuva-, nuotti- sekä kaikenlaista tilapäistä painatusta.

VANHIN
KOTIMAINEN
HIUSVESI

TOHTORI HORNBORGIN HIUSVESI

KOLMEN
SUKUPOLVEN
TUNNUSTAMA

Juuri ilmestynyt
Theodolinda Hahnsson: Huutolaiset.

Romaani. Uusittu painos. 6: 50, sid. 10: —.

Tekijätär täytti viime helmik. 1 p:nä 80 vuotta.

Kustannusosakeyhtiö OTAVA.

*Hotelleja, matkustajakoteja, ravintoloita,
kahviloita.*

HOSPIZ

I-luukk. Krist. Matkailijakoti.

Huom.! 66 huonetta!

HELSINKI .: Vuorik. 17
Puh. 34 24, 70 40, 84 85

Turistihospitsi

HELSINKI .: Vladimirinkatu 17
Puhelin 13 11

**Siisti ja rauhallinen
Puhelimit huoneissa!**

Huom.! Hospitsit ovat kaikkialla
matkailijain suosimia. Kunnioittaen
OLGA RANNIKKO.

SAIMA

Matkustajakoti. Mikonk. 8; puh. 42 50.

Pihan perällä vasemmalla.

Huom.! Lähellä asemaa. Huom.!

HOTELLI ASTORIA

I-luokkainen

Helsingin keskustassa

L. Heikink. 14.

Puhelimit:
Matkustajapuolelle 34 05 ja
9 29.
Ravintolaan 114 11.
Biljardiin 113 18.

Ehdottomasti rauhallista !!

J. A. E. LINDROOS.

KAHVILA

AIKALA

HELSINKI
MIKONK. 8

Matkailijakoti EUROPA

Helsinki, Länsi-Heikinkatu 24.

Huom.! Lähellä rautatieasemaa! Puhelin N:o 96 29.

Primulan kahvila

Helsinki.

Länsi Heikink 14.

Nykyhetken elintarvekysymys.

Suosittelavia oppaita.

Mistä saamme ruokaa. Neuvoja elintarpeiden viljelemiseen ja kokoamiseen. Kirj. Väinö Axelsson, Gösta Grotenfelt, E. Hellevaara, Tilda Niiranen ja Katri Soini. Liitteenä värillinen sienitaulu. Hinta 1 mk.

Perunoita ja lanttuja viljelemään! Kirj. Väinö Axelsson ja Gösta Grotenfelt. Hinta 50 p:ää.

Pikku opas keittiökasvien viljelemiseen. Kirj. Ossian Lundén. Hinta 50 p:ää.

Kalliinajan ruoka-aineita. Miten niitä saadaan ja käytetään. Kirj. Edit Olsson. Hinta 75 p:ää.

Ravintomme taloudellinen arvo. Lyhyt esitys ravitsemisopin perusteista sekä yksinkertaisia ohjeita tavallisimpien ruoka-aineittemme hintasuhteitten arvosteluniseksi. Kirjoittanut Georg von Wendt. Hinta 1:50.

Pikkupuutarha. Kirj. Rudolf Abelin. Kuvitettu. Hinta sid. 2:50.

Kotipuutarhan työkalenteri. Muistilistoja Suomen puutarhanviljelijöille. Kirj. Ossian Lundén. 1:50, sid. 2:50.

Kananhoitokirja. Kirj. Mikko Ilkka. Neljäs, runsaasti kuvitettu painos. Hinta 1:75, sid. 2:75.

Mehiläiskirja. Kirj. Mikko Ilkka. Toinen, runsaasti kuvitettu painos. Hinta 1:75, sid. 2:75.

Kaniininhoitokirja. Kirj. Mikko Ilkka. Kuvitettu opas. Toinen painos. 1:75.

Vuohenhoitokirja. Kirj. Mikko Ilkka. Kuvitettu. Hinta 90 p:ää.

Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsingissä.

Kansallis-Osake-Pankki

Pankki ottaa vastaan rahoja korkoa kasvamaan: Talletus-Konttokurantille, jossa korko lisätään puolivuositain pääomaan, kasvaen siis korkoa korolle; Talletustilille 6, 3, 2 ja 1:n kuuk. irtisanomisella sekä myös vaadittaessa maksettavaksi; Säästökassatilille ja Juoksevalle tilille.

Pankki diskonttaa koti- ja ulkomaalla maksettavia vekseleitä; ostaa ja myy obligatsioneja ja ulkomaan rahaa sekä ostaa kuponkeja; myöntää lainoja, kassakreditilivejä ja remburssikreditilivejä; toimittaa rahainperimisiä sekä maksuja ja rahalahetyksiä koti- ja ulkomaalle; välittää arvopapereiden ostoa ja myyntiä.

Teimia voi pankille antaa myös kirjeen kautta.

Pohjoismaiden Kauppakomppania OY:n

Robdoskauppa

&

Hajuvesiliike

P. Esplanaadink. 31. :: :: :: Puh. 19 61.

Suosittellaan!

O Y AJANTieto

KASARMINKATU 44. — Puhelin 35 50.

AJANMUKAINEN
KELLOSEPÄNLIKE

TYÖN SUORITAJINA ETEVÄT AMMATTIMIEHET.

ANSCO KAMEROITA RULLAFILMIÄ

Tunnettu kaikkialla ulkomailla maailman markkinoilla olevista parhaimmaksi merkiksi

Uutuus Suomessa

Huonosta ajasta huolimatta kohtuullisen
:: :: :: halvut hinnat. :: :: ::

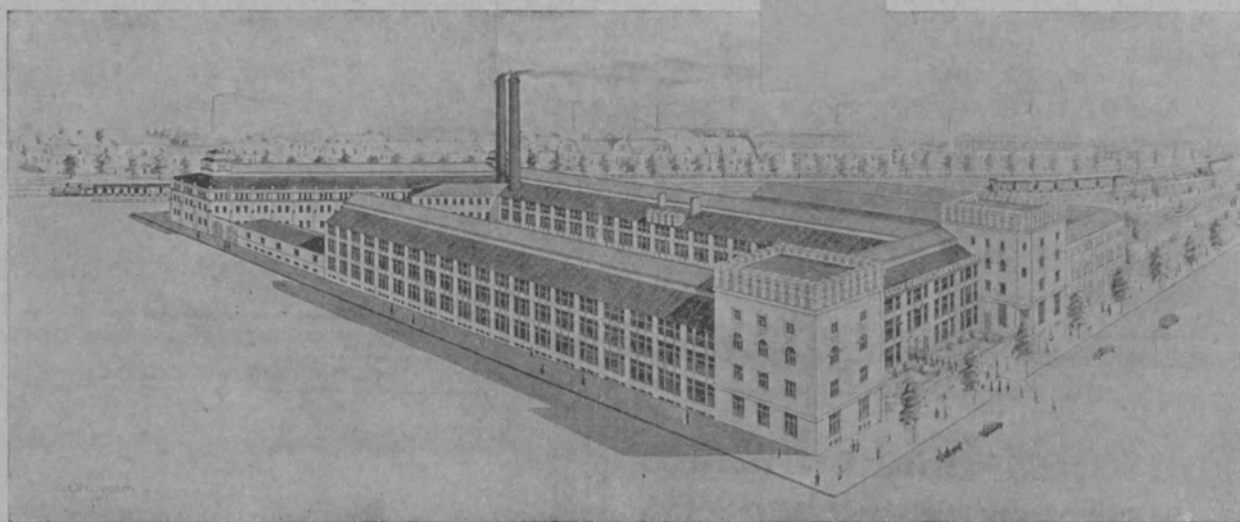
EDV. NERLIEN

Aleksanterinkatu 7 :: Puhelin 72 97

Helsingin

Uusi Rautasänkytehdas

omistaja J. Merivaara.

Pohjoismaiden suurin rautasänkytehdas.

Valmistaa aistikkaimmat ja lujimmat

Rautasängyt ja Patjat

Kassakaappiosasto — Teknillinen osasto

Valimo.

Tehtaat ja konttori Fredriksberginkatu 9.

Puhelimet 3342, 11070, 3630, johtaja 1850.

Myymäälä Hallituskatu 15, puhelin 1630.